

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str. 500.—		
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „ 250.—		
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „ 125.—		
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „ 62.50		
„ „ „ $\frac{1}{10}$ „ 31.25		

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1923.

Štev. 21.

Oklenimo se svojih organizacij!

Mnogo, toda še vedno premalo se poudarja med obrtništvom potreba bolj intenzivnega dela na polju stanovske organizacije. Dolgočasno in neprijetno za nezavednega obrtnika je tako prigovarjanje in mnogim marljivim, zavednim tovarišem je spričo nerazumevanja in odpora, katerega kaže, žal, večina obrtnikov napram vsakemu organizacijskemu delu, pošla vsa energija in vse veselje, da bi se trudili za skupne stanovske interese in za procvit obrtništva. Ni ga menda stanu, pri katerem bi bila stanovska zavest tako malo razvita, kakor pri obrtništvu. Za vsako stvar boš našel pri našem obrtniku več zmisla nego za to, kar bi mu moralo biti najbliže, od česar je odvisna njegova eksistenca, njegov dobrobit. Slišal boš obrtnika, ki se ogreva za to ali ono naredbo, ki se tiče vsake druge, samo ne obrtniške zadeve; sprl se bo s teboj radi vsakega političnega vprašanja, radi kake najnezatnejše strankarske malenkosti, za vsako stvar se bo zanimal, vse bo rad poslušal, toda Bog ne daj, da mu omeniš kaj o organizaciji obrtništva, da bi prišel s tem ali onim predlogom, kako pospešiti razvoj obrtništva, kako s skupnim nastopom odpomoči težnjam, ki tlačijo celokupno obrtništvo. Nezaupno in skoro prezirljivo te bo pogledal, zamahnil z rameni ter odšel. O tem se boš prepričal, če boš govoril s posameznim obrtnikom, opazil boš to pa tudi pri stanovskih sestankih in shodih. Pičlo število poslušalcev zapusti navadno zborovališče kmalu po pričetku in le malo je takih, ki sledijo z zanimanjem govorom in debatam do konca. Priznamo prav radi, da ne preostaja obrtniku časa, da bi se posvetil intenzivnemu organizacijskemu delu, toda stanovski ponos in zavednost nalagata vsem stanovskim pripadnikom gotove dolžnosti, katere mora vsakdo izpolniti. Tukaj ni nobenega izgovora, kajti izpolnitev najprimitivnejših dolžnosti zahtevata od slehernega obrtnika tako malo, da mu to ne povzroča prav nobenih stroškov in niti najmanjših težkoč. In vendar najdemo med obrtniki, žal, večino takih, ki tudi teh najmanjših dolžnosti ne morejo, odnosno nočejo izpolniti.

Prva temeljna dolžnost slehernega obrtnika je, da se tesno oklene svoje stanovske organizacije. Da izpolnimo to dolžnost, pa ni še dovolj, da smo vpisani pri zadrugi ali tudi še pri društvu kot člani, ampak potrebno je, da pri stanovskih organizacijah tudi

aktivno sodelujemo in ako ne moremo drugače, vsaj z gmotno ali moralno podporo. Le tedaj, ako bomo pri svojih stanovskih organizacijah sodelovali vsi, le tedaj smemo upati, da se bo stanje obrtništva izpremenilo, da bodo začeli tudi za obrtništvo boljši časi. Poglejmo si tovariše v Nemčiji, ki zavzemajo v družabnem življenju tako visoko stopnjo. Dosegli so jo samo s pomočjo dobre stanovske organizacije. In primerjajmo naš položaj s položajem naših tovarišev v Avstriji! Obrtniške organizacije so si znale tam koj po prevratu zasigurati primeren vpliv na zakonodajo in dobra organizacija je v času najhujše bede obvarovala obrtnika pred pomanjkanjem. Toda, kaj bi gledali na inozemstvo, ko imamo, vsaj kar se organizacijskega dela tiče, doma najlepši primer. Bratje Srbi, o katerih tako radi poudarjamo, da bi morali priti še k nam v strokovno šolo, bratje Srbi snujejo danes kreditno obrtno banko. Sicer bo ta banka za obrtništvo vse Jugoslavije, vendar moramo reči, da so jo poklicali v življenje, da jo ustvarjajo Srbi, in ako bomo potrebovali kreditov, bomo morali k njim s prošnjami! Vidimo, da se obrtništvo povsod giblje, da dela in ustvarja, medtem ko ni najti pri nas niti najmanjšega zmisla za skupno delo, za skupen nastop. Le v času hude potrebe, ko nas k temu silijo bolj razmere nego da bi se iz lastne inicijative k temu odločili, skličemo sestanek, ki nas vsaj mimgrede združi. Koliko bi se dalo napraviti v korist celokupnega obrtništva pri dobri, tesni organizaciji! Načrte, ki se nam zdijo neizvedljivi, bi se moglo z enotnim nastopom lahko izvršiti. Poudarjali smo to že večkrat na tem mestu in poudarjati moramo to zopet, ker najdemo pri vsakem koraku nove dokaze največje brezbriznosti in nezmisla za kakršnosibodi skupno delo. Zdi se nam, da so oni časi, ko je mogel vsak obrtnik živeti brezskrbno, ne da bi se bal za svoj kruh, že minuli in prišli bodo težji, skrbi polni. Davčni vijak pritiska, obrtna oblastva ne slišijo glasu posameznika, in medtem, ko se drugi stanovi gibljejo in si znajo pomagati, tarna obrtnik v osamelosti, njegovega glasu ne sliši niti javnost, niti vlada. Pripravljajo se še hujši časi nego so sedaj, zato se nam zdi potrebno, da ponovimo svoj poziv k čim tesnejši organizaciji, da pozivamo vse tovariše, naj se oklenejo svojih stanovskih organizacij, ker le dobra, močna organizacija bo pripomogla, da se bo na merodajnih mestih vpošteval naš glas in jemal ozir tudi na naše interese. Dolžnost vsakega obrtnika

je, da skrbi za to, da je njegova zadruga včlanjena pri deželni zvezi obrtnih zadrug. Ako bodo vse zadruge včlanjene pri Zvezi, tako da bo smela Zveza pri svojih akcijah računati na zaslombo celokupnega obrtništva, tedaj je uspeh Zveznih akcij zagotovljen in le tako bo moglo doseči obrtništvo oni položaj, ki mu spričo svoje gospodarske važnosti v resnici pristojajo. Zato pozivamo še enkrat vse obrtnike, da sodelujejo aktivno pri zadrugah in zahtevajo, da so te včlanjene pri Deželni zvezi. To je prva stanovska dolžnost, ki jo mora izpolniti vsak obrtnik, ne da bi pri tem riskiral kako škodo!

Zavarovanje obrtnikov.

(Referat g. Ravnikarja na shodu obrtnikov v Ljubljani dne 8. septembra 1923.)

(Konec.)

IV. Prispevki.

Ker za enkrat ni upanja, da bi država sama prispevala v večji meri k pokritju zavarovalnih dajatev, so edini vir dohodkov prispevki obrtnikov samih, ki morajo skrbeti za kritje zavarovalnih podpor, nabiranje potrebnih rezervnih skladov, za kritje upravnih stroškov in ustvarjanje posebnih podpornih skladov. Njih zneski se morejo v naprej samo približno določiti, ker niso dovolj znana niti obolenja, niti invaliditete, niti smrtnost obrtnikov, da bi se mogla višina prispevka že sedaj trajno določiti. To bo šele mogoče na podlagi lastnih izkušenj po par letih poslovanja. Višina prispevkov je v mnogem odvisna od prakse vsakokratne uprave, ki mora bolniške podpore za onemoglost ozkosrčnejše ali širokogrudnejše podeljevati. Če vzamemo za merilo zavarovanje delavcev, bi znašali prispevki za predlagane bolniške podpore v I. razredu 20 do 30 Din, v II. razredu 40 do 60 Din, „ III. „ 60 „ 90 Din, „ IV. „ 80 „ 120 Din mesečno.

Prispevki za starostno zavarovanje in z njim zvezane podpore za slučaj smrti, onemoglosti in nezgode bi znašali Din 20, 40, 60 in 80 mesečno, skupaj torej Din 40 do 50, 80 do 100, 120 do 150 in 160 do 200 mesečno.

Dejansko višino bi v zgornjih mejah odredil za bolniško zavarovanje statut obrtniških bolniških blagajen, za starostno zavarovanje pa ministrstvo.

Posebni podporni skladi bi se dobivali iz letnih prebitkov poslovanja bolniških blagajen, v kolikor bi posamezne blagajne ne uvedle posebnih prispevkov. Prebitki starostnega zavarovanja bi služili kot varnostna rezerva dotlej, dokler se ne pokaže, koliko znaša trajni prispevek tega zavarovanja.

Prispevki bi se plačevali mesečno naprej. Kdor je s prispevkom za bolezen tri mesece v zastanku, izgubi pravico do podpore; kdor ni plačal prispevkov za starostno zavarovanje tri leta, izgubi plačane prispevke vse dotlej, dokler ni ponovno dovršil karenčne dobe za te vsote podpor. V delavskem zavarovanju plačuje prispevke zavarovančev delodajalec, tu zavarovanec sam; dovoliti pa se ne sme, da jih plača šele neposredno pred obolenjem ali pred onemoglostjo in s tem oškoduje blagajno.

Finančna sredstva obrtniškega zavarovanja pri gornjih prispevkih bi znašala, če računamo, da je v vsej državi 120.000 obrtnikov, od katerih je samo 10 % v drugem, 4 % v tretjem in 1 % v četrtem razredu, za bolezen 34 do 52 milijonov dinarjev letno, polovica bi se letno potrošila za zdravnike in zdravila.

Starostno zavarovanje bi zahtevalo 34 milijonov dinarjev, ki bi se plodonosno in pupilarno varno naložili ter mogli uporabiti za podpiranje obrtnega stanu, za gradbo obrtniških stanovanj in delavnic, za dajanje cenene kredita obrtnemu združništvu in hipotekarnega kredita posameznemu obrtniku. Na ta način bi nabrali rezervni kapital obrtniškega zavarovanja ne služil samo za starostno preskrbo obrtnikov, ampak tudi v veliki meri za povečanje produktivnosti obrtnega stanu.

V Sloveniji sami s 16.000 obrtniki bi znašali prispevki za bolezen še vedno $4\frac{1}{2}$ do 7 milijonov dinarjev, za starost pa $4\frac{1}{2}$ milijonov letno. Nabrani kapital bi znašal po desetih letih okoli 50.000.000 Din.

V. Organizacija zavarovanja.

Organizacija zavarovanja bi se morala izvršiti analogno organizaciji delavskega zavarovanja na ta način, da bi se za izpeljavo bolniškega zavarovanja in pogrebne ustanovile v večjih gospodarskih centrih (v vsaki oblasti) bolniške blagajne obrtnikov s 5000 do 10.000 člani, ki bi razpolagale s prispevki $1\frac{1}{2}$ do 3 milijonov dinarjev letno in mogle to zavarovanje racionalno izvrševati. V manjših centrih bi imele te blagajne svoje krajevne odbore, ki bi posredovali med člani in blagajno, vršili kontrolo bolnikov in stavili predloge radi izrednih podpor.

Bolniške blagajne bi upravljali upravni odbori, izbrani na občnem zboru delegatov, ki jih volijo po proporcionalnem sistemu in po številu svojih članov obrtne zadruge na 3 do 6 let. One bi bile v bolniškem zavarovanju avtonomne in bi vršile tudi poslovanje za starostno zavarovanje.

Za izvedbo starostnega zavarovanja bi posamezne bolniške blagajne ne bile finančno dovolj močne. Zato bi starostno zavarovanje (in zavarovanje za slučaj smrti, onemoglosti ter zoper nezgode) imela vršiti v vsej državi ena sama obrtniška zavarovalnica, ki bi jo upravljal upravni odbor, izvoljen na občnem zboru te zavarovalnice, sestavljenem od delegatov obrtniških bolniških blagajen, ki so bili izvoljeni na njihovih občnih zborih. V ta upravni odbor naj bi tudi država imenovala dva zastopnika, eventualno tudi obrtne zbornice.

Obrtniška zavarovalnica bi bila obenem nadzorstveni in revizijski organ bolniških blagajen obrtnikov, ki bi zanj pobirale prispevke in vršile vse lokalne posle starostnega zavarovanja.

Vrhovno nadzorstvo bi imelo ministrstvo trgovine in industrije sporazumno z ministrstvom socialne politike.

Administrativne spore bolniških blagajen bi reševala v prvi inštanci obrtniška zavarovalnica, v najvišji inštanci ministrstvo trgovine in industrije ali pa ministrstvo socialne politike.

Spore o podporah bi reševala posebna sodišča, sestavljena slično sodiščem delavskega zavarovanja, z istimi sodniki kot za delavsko zavarovanje ali obrtniški prototniki z istim najvišjim sodiščem.

Natančnejše odredbe o upravi bi donášali statuti obrtniških bolniških blagajen in statut obrtniških zavarovalnic, ki bi jih imelo potrditi ministrstvo trgovine in industrije, eventualno sporazumno z ministrstvom socialne politike. Za bolniške blagajne bi se izdelal poseben vzorni statut, ki bi bil podlaga statutom posameznih blagajen.

Vse predpise, ki jih ima osrednji urad za zavarovanje delavcev, bi se morale dovoliti tudi obrtniški zavarovalnici in bolniškim blagajnam.

VI. Odnosaji delavskega zavarovanja.

Ker je vsak obrtnik nekaj časa bil delavec in kot tak zavarovan, in obratno tudi obrtnik mnogokrat zopet postane delavec, je važno zlasti za starostno zavarovanje, da se pri eni zavarovalnici pridobljene pravice vračunajo tudi takrat, če prestopi zavarovanec k drugi zavarovalnici. Pri starostnem in invalidnem zavarovanju obstoja za vsakega zavarovanca nabrana premijska rezerva, ki se mu mora očuvati tudi, če menja zavarovalnico. Ker pa je računanje te rezerve zelo komplicirano, v praksi skoraj nemogoče, bi se namesto teh rezerv pri prehodu od osrednjega odbora, oziroma kake nadomestne zavarovalne inštitucije, k obrtni zavarovalnici in obratno imeli obračunati plačani prispevki brez obresti in čas, za kateri so plačani, računati kakor da je zavarovanec bil s tem prispevkom zavarovan pri novem zavodu. Obračunavanje bi se izvršilo šele eno leto po prestopu, da ne bi bili zavodi oškodovani s tem, da prestopajo invalidne osebe iz enega zavoda k drugemu. Tudi bi za prispevke, starejše od 10 let, zavarovanec sam moral priti s člansko knjižico in izkazati svoje plačilo.

Pri prestopu iz obrtniškega v delavsko zavarovanje bi tekom prvega leta novi obrtnik obdržal pravice iz delavskega zavarovanja in moral doplačati prispevke, v kolikor so bili manjši od najvišjega obrtniškega prispevka.

Pri prestopku iz obrtniškega v delavsko zavarovanje se prispevki, v kolikor so večji od največjega prispevka za delavsko starostno zavarovanje, ne bi predkazovali, temveč zadržali za slučaj ponovnega zavarovanja.

Rente, ki jih prejema obrtnik iz svoječasnega nezgodnega zavarovanja delavcev, bi se odračunale od njegove starostne rente.

V organizatoričnem pogledu bi se moralo pobiranje prispevkov naložiti okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev obenem s prispevki za delavsko zavarovanje še zato, ker imajo okrožni uradi sami pregled obrtnikov in pri njih zaposlenega delavstva, torej uvrstitve v zavarovalne razrede. S tem bi se prihranile dvojne evidence in dvojni stroški pri predpisovanju in pobiranju prispevkov in znižali upravni stroški enega in drugega zavarovanja.

Končno bi se mogla tudi zdravniška pomoč organizirati obenem z okrožnimi uradi za zavarovanje delavcev na ta način, da bi zdravniki okrožnih uradov bili obenem zdravniki obrtniških blagajen in da bi se zdravstvene inštitucije bolniškega zavarovanja delavcev stavile na razpolago tudi obrtnikom proti primerni odškodnini, dokler obrtniško zavarovanje samo ne bi moglo ustvariti posebnih zavodov.

VII. Prehodne odredbe.

Ako bi obligatorna uvedba obrtniškega bolniškega in starostnega zavarovanja v vsej državi ne bila mogoča, bi se začasno moglo obvezno zavarovanje uvesti vsaj v onih oblastih, ki so že za to zrele in ki to same želijo. To bi se izvršilo na ta način, da zakon predpiše obvezno zavarovanje obrtnikov, kot je predlagano, da pa obveznost stopi v veljavo v posameznih oblastih, kadar to sklene večina v obrtnih zadrugah združenih obrtnikov, potem sklepov načelstev teh zadrug, oziroma tudi takrat, ako sklene to obveznost oblastna skupščina dotične oblasti. Če sklene obveznost samo ena oblast, izvršuje njena obrtniška bolniška blagajna tudi starostno zavarovanje, če skleneta obveznost dve oblasti, se ustanovi tudi obrtniška zavarovalnica v eni teh oblastih. Kadar sklene ob-

veznost zagrebška ali beograjska oblast, se prenese sedež obrtniške zavarovalnice v Zagreb ali Beograd.

Posamezne oblasti lahko ustanovijo bolniške blagajne tudi na podlagi prostovoljnega zavarovanja, za starostno zavarovanje pa se prostovoljno zavarovanje more dovoliti samo po posebnih od starosti zavarovanca zavisnih tarifah.

«Penzijonski fond zanatlja» v Beogradu se ima združiti z «Obrtniško zavarovalnico», čim Beograd zaključi obvezno zavarovanje obrtnikov. Dotlej se pa ima del državne subvencije za ta sklad dajati obrtniški zavarovalnici.

Današnji zakoni s tako samo pogojno obvezo zavarovanja ne morejo povzročati nobenih težkoč, ker nalaga samo ona bremena, ki jih zadruga ali oblasti sklenejo.

Da se ministrstvu in parlamentu delo olajša, naj se na podlagi gornjih smernic in principa sestavi načrt zakona o obveznem zavarovanju delavcev in potrebnim komentarjem v «Obrtnem Vestniku» ter stavi na splošno diskuzijo.

Načrt in rezultat diskuzije naj se pošlje ministrstvu za trgovino in industrijo ter ministrstvu socialne politike radi sestavljanja zakonskega predloga za narodno skupščino.

Na ta način bo v doglednem času mogoče dobiti zakon, ki bo tudi obrtnika dovolj ščitil v vseh onih slučajih, kjer je bil doslej navezan samo na sebe in svojo lastno finančno moč, poleg tega pa stvoril kapitale, ki se bodo mogli uporabljati v prid obrtnikovemu kreditu in obrtniškim interesom.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v IV. četrtletju 1923.

(Opozoritev Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. Stanovanski izkaz.

Do dne 30. novembra t. l. morajo vsi posestniki hiš v Sloveniji in v Prekmurju vložiti sami ali po svojih namestnikih pri pristojnih davčnih oblastvih hišne in stanovanske izkaze, če so hiše dane v najem, za v najem neoddana poslopja pa zaznamek prebivalcev takih poslopij. Tiskovine se dobivajo brezplačno pri vseh davčnih oblastvih in davčnih uradih.

II. Davek na poslovni promet.

Davčni zavezanci, ki so dolžni voditi za davek na poslovni promet knjigo opravljenega prometa (poleg trgovskih družb, zadrug itd. vsi obrati, katerih promet je presegal v letu 1922. vsoto 360.000 Din) in omenjenega davka za III. četrtletje 1923. še niso odpremili, so dolžni ga odpremiti do 30. oktobra 1923. in hkratu predložiti prijavo. Zamudniki se še posebe opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter s zapretlom uradne ocene ter rednostnih glob. — Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

III. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. novembra 1923. dospo v plačilo vsi direktni davki za III. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. novembru 1923. prisilno izterjavati in zaračunjavati poleg 6% nih zamudnih obresti še za opomin 4 % terjanega zneska.

Razno.

Vsem zadrugam! Zadruga, ki niso do sedaj še naročile Obrtniškega koledarja za leto 1924., naj to store nemudoma. Naročila sprejema Deželna zveza obrtnih zadrug. — Vsem obrtnim zadrugam in obrtnim društvom v Sloveniji so bila razposlana vabila z naročilnim listom, ki naj se vrne izpolnjen do 6. novembra. Načelnike zadrug in društva prosimo, naj se potrudijo in naj skrbijo za to, da bo imel vsak obrtnik Obrtniški koledar.

Obrtniki na Vrnskem so imeli v nedeljo 5. t. m. popoldne prav lepo obiskani sestanek, na katerem je poročal predsednik Zveze obrtnih društev za Slovenijo, tov. Ivan Bizjak iz Celja o bodočem mojstrskem bolniškem zavarovanju. V dvehurnem govoru je raztolmačil vse važnosti tega vprašanja in priporočal resolucijo, ki zahteva vpostavitve samostojne okrajne bolniške blagajne za samostojne obrtnike. Primerjal je to zavarovanje z zavarovanjem delavstva v sedanji neznosni podražavljeni in centralizirani ter komplicirani upravni obliki. Ta centralizirana uprava požira ogromne milijone za razne visoke glave, ki se pojavljajo pri tem zavodu, namesto da bi se denar porabljal za večje dajatve in boljšo oskrbo bolnikov. Dokazoval je, da bi se dale okrajne bolniške blagajne s par uradniki uspešno in poceni voditi. Vse te bolniške blagajne pa bi se pozneje združile v zvezo, ki bi lahko ustanavljala potrebne sanatorije. Prispevki naj bi se določali le na podlagi proračuna letnega občnega zbora času primerno. Podpora kakor zdravniška pomoč naj bi se določili stanu primerno, kajti obrtnik bo za svoj zavod že moral toliko riskirati, da bo imel vsaj oskrbo drugega razreda v bolnici, ako bo prisiljen v njej iskati pomoči. Tudi prosta izbira zdravnikov bo zelo važna zahteva. Oblasti bi naj le samo nadzorovale to institucijo. Govornik je konstatiral, da se je za te glavne točke bodočega mojstrskega zavarovanja izreklo tudi vodstvo krojaške mojstrske organizacije za Slovenijo v Celju. Po daljšem razgovoru se je zbor enoglasno izrekel za to resolucijo, kar bo brezdvomno pripomoglo k razčiščenju in odločitvi v tem važnem vprašanju. Nadalje je govornik razpravljaval o našem obrtnem naraščanju in njega šolstvu ter bičal nekulturni korak finančnega ministra, ki črta postavko za postavko pri šolskih izdatkih, namesto da bi se štedilo pri zidavi luksuznih palač v Beogradu. Naš obrtni naraščaj hočemo vzgojiti za dobre in zmožne delavce, s katerimi nam bo mogoče tekmovali na svetovnem trgu. Brez šole in brez strokovnjaškega pouka bomo zaostali in postali nepomembni. Mi hočemo šolstvo in napredek! (Burno odobravanje.) Nato se je še razvila daljša debata o šušmarstvu ter se zahtevala energično vpeljava mojstrske preizkušnje. Živalno in lepo uspelo zborovanje bo ostalo vsem navzočim v dobrem spominu. Iz zelo oddaljenih krajev so prihiteli obrtniki na ta sestanek, kar je lep dokaz sloge med tamošnjim obrtništvom, ki je lahko za vzgled drugim, bolj zaostalim pokrajinam. Le tako naprej!

Dispensne prošnje. Kakor se nam poroča, je trgovska in obrtniška zbornica v svoji predsedstveni seji dne 9. oktobra obravnavala tudi sledeče dispensne prošnje za rokodelske obrte in se izjavila o njih: 1.) **Priporočilno**, odnosno ni ugovarjala ugoditvi prošnji:

Vida Aberška iz Ljubljane za brusaštvo kovin, Ivana Matuše iz Velikih Dolincev za čevljarstvo, Martina Amišaka iz Libanje za slikarstvo, Leopolda Sartorija na Bledu za ključavničarstvo, Blaža Nagodeta iz Borovnice za ključavničarstvo, Avgusta Avžnerja za čevljarski obrt, Jakoba Lipoža iz Oplotnice za krojaštvo, Fr. Zanoškarja iz Ljubljane za kolarstvo, Jožefa Dragoša iz Gribelj za sodarstvo, Rudolfa Kovača iz Gor. Radgone za urarstvo, Antona Možine iz Litije za čevljarstvo, Ignacija Potočnika za čevljarstvo, J. Korošca z Bleda za sedlarstvo, Antona Možine iz Luč za čevljarstvo in Matije Domajnka iz Štajngrobe za mesarstvo. — 2.) **Odklonilno** se je izrekla k prošnji Franceta Gilčverta s Tolstega vrha za mesarstvo, Franceta Avšiča za razširjenje omejene zidarske koncesije na občino Dobrunje, Jožefa Žitnika za razširjenje omejene tesarske koncesije na vasi Mala vas, Št. Jurij, Slivnica in Račna, Martina Mastnaka za tesarsko koncesijo pri Sv. Lovrencu pod Prožinom, Alojzija Trinka iz Save-Spod. Loga za čevljarstvo, Jožefa Pleterška za fotografiranje v Mokronogu, Lovrenca Jagra za mizarstvo, Josipa Rehaka iz Ljubljane za mehanikarstvo, Ivana Molka z Vrhnike za tapetništvo, Karola Zelana s Pragerskega za mesarstvo, Jerneja Vornbergerja iz Poženka za pleskarstvo, Alojzija Bradaške z Golega brda za čevljarstvo, Antona Ličarja iz Gorenjega kota za kovaštvo, Franceta Gradišarja iz Ljubljane za vodovodno inštalacijo, Teodorja Fehrenbacha iz Maribora za optikarstvo, Josipa Petelina iz Maribora za optikarstvo, J. Schmirmaula iz Maribora za brivstvo, Franceta Ušana iz Šiške za tiskarsko koncesijo, Frana Vreča iz Zbigovcev za krojaštvo, Rudolfa Prestrla iz Radovljice za pekarijo, Jurija Koprivnika od Sv. Kungote za krojaštvo, Josipa Ostermana iz Predgrada za kovaštvo, Andreja Paternosta iz Podgorice za mesarstvo in Josipa Miheliča iz Ljubljane za vodovodno inštalacijo. — 3.) **Pogojno** se je izrekla za ugoditev glede prošnji: J. Florijančiča iz Petrovč za čevljarstvo, J. Bachaleta iz Kamnika za vodovodno inštalacijo, Antona Kiffmana in Frana Bureša iz Maribora za optikarstvo ter Jureta Stojšiča iz Zagorja za brivstvo, ako prestanejo z uspehom pomagalsko preizkušnjo, prav tako glede prošnje Alojzija Arharja iz Spodnje Šiške za elektroinštalacijo visoke napetosti, če predloži dokazila o dejanski usposobljenosti. Prošnja Ernsta Remžgarja-pleskarja iz Ljubljane, za črkoslikarstvo in soboslikarstvo, se je priporočala glede soboslikarstva, Franceta Remžgarja, soboslikarja iz Ljubljane, za črkoslikarstvo in pleskarstvo pa le glede pleskarstva, pri obeh le pod pogojem, da prestanejo pomagalsko preizkušnjo. Pri dispensni prošnji I. Zdravca iz Huma za kolarstvo se je priporočalo vračunanje vojne službe, ne pa izpregleda manjkajoče dobe.

Preizkuševalne komisije. Zbornica je priporočala imenovanje mestnega tesarskega mojstra g. Franceta Ravničarja za predsednika preizkuševalne komisije pri Pokrajinski zadrugi tesarskih mojstrov v Ljubljani.

Obrtniki pri ministru za socialno politiko. Dne 8. m. m. je sprejel minister za socialno politiko g. dr. Peleš, ki se je mudil v Ljubljani, deputacijo naših obrtnikov. V deputaciji so bili: predsednik Deželne zveze obrtnih zadrug g. Franchetti, načelnik Zadruga kovinarjev g. Urbančič, načelnik Zadruga vrtnarjev g. Korsika ter pristav Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pless, ki je g. ministru predstavil deputacijo ter mu obrazložil

Obrtniki, naročajte vsi obrtniški koledar!

vse težkoče, ki se delajo obrtništvu in gospodarskim krogom sploh pri izvrševanju o zavarovanju in zaščiti delavcev ter zakona o pobljanju draginje. Osebito je opozoril ministra na vse predstavke, poslane ministrstvu, v katerih se zahteva, da se upravni stroški delavskega zavarovanja znižajo na minimum in da se temu primerno znižajo dajatve, ki tako občutno težijo vse pridobitne sloje. Minister je rekel, da se ima vršiti v Zagrebu konferenca zastopnikov gospodarskih krogov, na kateri se bodo obravnavala aktualna vprašanja delavskega zavarovanja. Obljubil je, da bo pri razpravah na konferenci vpošteval iznešene utemeljene zahteve slovenskih obrtnikov ter da bo skušal ugoditi vsem predlogom in ugodno rešiti vse predstavke, ki so bile poslane ministrstvu za socialno politiko.

Nov pleskarski izum. Pariška tvrdka Lebacon Frères je izumila stroj za pleskanje, ki ga goni bencinmotor. Stroj potom zračnega pritiska brizga, odnosno prši barvo po predmetu. Kakor čujemo, je neka tvrdka prosila za prosti obrt izvrševanja pleskanja s tem strojem. Ne glede na to, da ta stroj ni posebno uporaben, ker gre preveč barve v nič in ker je izdelava groba in slaba, smatrajo pleskarji, da tudi pleskanje s tem strojem spada v njih rokodelski obrt. Gre le za izpolnjenje pleskarskega orodja, vendar pa za isto delo in isti namen. Bomo videli, kaj porečejo k temu poklicani faktorji.

Obrtniško predavanje, ki ga je priredila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani dne 25. t. m. zvečer v vrtni dvorani «Pri Levu», je izpadlo zelo lepo. Po pozdravu predsednika Zveze g. Franchettija je obrtni referent trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pretnar predaval o obrtnem pravu in obsegu obrtnih pravic obrtnika. Ker so se izvajanja nanašala na najvažnejša določila obrtnega reda ter je predavatelj pomen predpisov obrazložil na podlagi konkretnih primerov iz prakse, so mu poslušalci sledili z največjim zanimanjem. Kolikega pomena je tako predavanje za obrtništvu, posebno za voditelje posameznih zadrug, je dokazala živahna debata, ki je sledila predavateljevemu izvajanjem. Obisk je bil za dane razmere sicer ugoden, vendar pa še daleko prepičel, kar dokazuje, da med obrtništvom ni one stanovske zavesti in zanimanja za stanovska vprašanja, ki ga današnji časi zahtevajo. Upati je, da bo to tako lepo uspelo predavanje, ki je tvorilo uvod k vrsti predavanj, ki jih hoče prirediti Zveza v teku zimske sezone, privabilo v bodoče več obiskovalcev. Po načelu «koristno s prijetnim» hoče Zveza preskrbeti, da se bo obiskovalcem prihodnjih predavanj nudila po diskuziji tudi prijetna zabava.

Poziv interesentom v Sloveniji, da javijo svoje terjatve, nastale iz dobav naši državni upravi. Med vzroke, ki povzročajo pomanjkanje denarja na našem trgu, spadajo tudi dolgovi naše države za razne dobave. Znano je dejstvo, da je v Sloveniji mnogo podjetij, ki imajo terjatve napram državi iz raznih dobav. Gre gotovo za znatne vsote, vendar vsota vseh teh terjatev ni znana. Za akcijo, ki ima namen pospešiti plačilo predmetnih državnih dolgov, je pa največje važnosti, da ugotovimo za Slovenijo, kar mogoče točno vsoto državnih dolgov, izvirajočih iz raznih dobav državni upravi. Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo v Ljubljani zategadelj pozivlja industrijalne, trgovske in obrtne interesente v Sloveniji, da ji takoj sporoče pismeno: 1.) koliko znašajo njih terjatve iz dobav naši državi po stanju 20. oktobra 1923.; 2.) kakšno blago so dobavljali in kateremu mestu državne uprave in 3.) kdaj so nastale terjatve.

Ureditev delavskega zavarovanja. Dne 17. oktobra t. l. se je vršila v Zagrebu v predsedništvu pokrajinske uprave važna anketa pridobitnih krogov, na kateri se je razpravljalo o ureditvi in praktični izvedbi delavskega zavarovanja v zmyslu novega zakona. Anketi je prisostvoval tudi minister za soc. politiko dr. Peleš. Predmet razpravam je bilo vprašanje organizacije osrednjega urada, oziroma decentralizacija tega urada, ker se je izkazalo, da centralni urad z ozirom na velikanski obseg in pa z ozirom na raznovrstne prilike posameznih pokrajin ne more uspešno delovati. Nasvetovalo se je decentralizacijo delavskega zavarovanja. Ustanovijo naj se v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Sarajevu in Splitu (pa tudi v Ljubljani, op. ured.) popolnoma samostojni in avtonomni uradi. Anketa je nasvetovala tudi revizijo prispevkov, revizijo nadštevila uradništva kakor tudi preureditev dosedanje prakse uradov. Predsednik trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu je predlagal, da se iz zavarovanja izločijo vsi ravnatelji podjetij in pa služinčad. Predlagal je tudi, da se skrajša porodniška doba na 14 dni pred in na šest tednov po porodu.

Kdo sme popravljati občinske vodovode? Kakor znano, je potrebno za dosego vodoinstalacijske koncesije, da se je prosilec tega obrta ali pa vsaj kleparstva, ključavničarstva, kotlarstva ali mehanikarstva izučil in potem delal kot pomočnik v instalaterski stroki vsaj štiri leta. Po deželi je malo instalaterskih obrtnikov in zato za izvršitev takih popravil ne bi kazalo klicati instalaterje iz daljnega kraja ali celo iz mesta. Po predpisih za oskrbo, nadzorovanje in vzdrževanje vodovodov, ki so bili izdani z naredbo dež. odbora z dne 13. maja 1905., št. 3173, lahko opravlja posle paznika (nadzorovalna in vzdrževalna dela) pri manjših občinskih vodovodih tudi kak sposoben rokodelc, n. pr. ključavničar, kovač, klepar. Novih del, odnosno naprav in večjih popravil pa tak ne sme izvrševati. Občina prijavi izredne večje poškodbe v pregled in odstranitev generalni inspekciji rada, ki v ta namen delegira posebnega strokovnjaka. Pojavili pa so se primeri, da taki pazniki malih občinskih vodovodov hočejo sčasoma dobiti obrtni list za instalatersko koncesijo, kar nikakor ne gre, ker nimajo daleko ne one dejanske sposobnosti, ki je potrebna instalaterju. Zato opozarjamo vse zadruge, da se odločno protivijo morebitni ugoditvi tozadevnim dispelnim prošnjam, ker bi si sicer v svojih vrstah vzgajali šušmarje sami.

V spomin! Kruta in neizprosna smrt nam je izrila dva sadeža iz vrta gospodovega, ki jih bo naše slovensko obrtništvu težko pogrešalo. Dne 14. oktobra t. l. smo položili k večnemu počitku brivskega mojstra gosp. Karla Kreutza v Sevnici in 21. oktobra t. l. pa čevljarskega mojstra gosp. Josipa Dolinška v Hrastniku. Kaj sta bila draga pokojnika za slovensko obrtništvu, osebito na organizacijskem polju, mi z besedami ni mogoče dovolj opisati. Oba pokojnika sta bila vodilni osebi v gasilnem društvu in v obrtnih zadrugah. Kar je bil gospod Kreutz v sevnškem okraju, to je bil gospod Dolinšek v laškem okraju in ni ga bilo koraka v stanovskem gibanju, da nista bila oba udeležena s svojo inicijativo ter z vztrajnim smotrenim delom. Pokojni Kreutz zapušča vdovo in tri sinove, pokojni Dolinšek pa vdovo, dva sina in tri hčere. Pogrebov obeh so se udeležile ogromne množice, ki so dokazale, kako priljubljena sta bila pokojnika. Dolge vrste prosvetnih društev in občinstva so tvorile sprevod. — Draga prijatelja! Spavajta mirno v materi zemlji! — Obiteljima naše odkrito sožalje!

Blaž Zupanc.

Zakon o taksah. Narodna skupščina je sprejela zakon o taksah, s katerim so se nam zopet naprtla bremena. Cilj teh novih taks je povečanje državnih dohodkov, ker pričakuje finančni minister od tega zakona za 100 milijonov dinarjev več dohodkov. Bremena so vedno hujša, merodajni krogi pa nikdar ne pomislijo, kakšne posledice bo to imelo za naš gospodarski razvoj.

Seja ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Pred kratkim se je vršila v Zagrebu seja ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki je razpravljala v glavnem o odobritvi proračuna posameznih pokrajinskih okrožnih uradov, o pravilniku o draginjskih dokladah rentnikom, o prevedbi uradništva na podlagi novega službenega pravilnika in o predpisovanju prispevkov. — **Proračun** Osrednjega urada znaša za prihodnje leto šest milijonov dinarjev. Od tega odpade polovica na plače. Celokupno ravnateljstvo je bilo mnenja, da so izdatki odločno previsoki in je zahtevalo od upravnega odbora, da pristopi takoj k načrtu reforme birokratične administracije. Iz proračuna so je črtalo v celokupni višini okoli 800.000 Din. — V debati je bila nad poslovanjem Ljubljanskega okrožnega urada soglasno izrečena ostra obsodba in je bila z vsemi glasovi izrečena ravnatelju Kocmurju v zmislu službenih, statutarnih in zakonitih predpisov kazni. Poudarjalo se je, da je ljubljanski okrožni urad v svojem delovanju najslabši, tako v poslovanju napram delodajalcem, kakor v poslovanju napram delojemalcem. Od 22 sedaj obstoječih okrožnih uradov v državi je bil edini okrožni urad v Ljubljani, ki kljub večkratnim pozivom ni poslal svojega proračuna. Istotako ni ljubljanski okrožni urad predložil predlogov za prevedbo svojega uradništva. Ljubljani je dovoljeno, da od vseh svojih prihodov potroši 70 % za svojo stavbo na Miklošičevi cesti. Ljubljana pa je zakesnela s pobiranjem prispevkov sploh in s tem tudi z nakazilom 30 %. Draginjske doklade rentnikom Osrednjega urada so se zvišale sporazumno za 50 %. Nameščenci Osrednjega urada v Zagrebu so bili na soglasen sklep vsi (razen dveh) prevedeni na sistemizirana mesta. Iz Ljubljane sta se udeležila seje načelnik «Deželne zveze obrtnih zadrug» g. Eng. Franchetti in za delojemalce g. Evgen Lovšin. — Načelnik g. Eng. Franchetti je stavil v Osrednjem uradu naslednjo interpelacijo: «Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani se vedno dogajajo slučaji, da se posameznim obrtnikom pošiljajo plačilni nalogi za dva ali tri mesece nazaj, tako da mora obrtnik naenkrat plačati prispevke za delavsko bolniško zavarovanje za dva ali tri mesece, kar je za malega obrtnika breme, katero jako težko prenese. Z ozirom na to, da so take velike zamude, ki jako mnogo pripomorejo k temu, da se obrtniki vedno odločneje protivijo delavskemu zavarovanju, le upravnega značaja, prosim, da se plačilni nalogi za plačevanje prispevkov pošiljajo redno mesečno, kljub temu, da statut predvideva, da se smejo plačilni nalogi vpslati tri mesece pozneje. Nerazumljivo mi je nadalje, da pošilja okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani plačilne naloge tako, da mora prejemnik plačati poštnino, ki je v plačilnem nalogu že zaračunana, vsled česar je obrtnik prisiljen isto plačati, dasi ni za to nikake podlage v zakonu, niti v statutu. Zato prosim, da se to nemudoma odpravi. Taki morebitni sklepi ravnateljstva ali upravnega odbora okrožnega urada za nas iz ravnih navedenih vzrokov niso merodajni. Če se moji zahtevi ne ugoti, bodo obrtniki odslej plačilne naloge, v katerih bo vštefa poštnina, odločno odklanjali.» — Enako interpelacijo je stavil načelnik g. Eng. Franchetti tudi na seji

ravnateljstva okrožnega urada v Ljubljani. — Nad vse nezdrave razmere, ki vladajo v okrožnem uradu v Ljubljani, so našle, kakor vidimo iz poročila o seji Osrednjega urada, svoj odmev tudi v Zagrebu. Treba bo prav temeljite remedure, če nočemo, da bo okrožnemu uradu diktiral samo eden samoglav človek.

Državna trošarina na žganje. (Opozoritev interesentov.) Minister financ je predložil Narod. skupščini predlog zakona o izpremembah in dopolnitvah zakonov in odredb o državni trošarini. Predlog vsebuje poleg določil, ki so se do sedaj uveljavljala z vsakoletnimi finančnimi zakoni, tudi odredbo, da se pobira trošarina samo na ono žganje, ki prihaja v promet in prodajo, dočim se žganje, ki se kuha za domačo potrebo, brezpogojno oprošča obdačenja. Dosedanji način pobiranja trošarine povodom kuhanja se po zahtevi ministra ublažava zaradi tega, da se prepreči šikane od strani finančnih organov pri obdačevanju žganja, kar je pa mogoče edino le na ta način, da se pobiranje trošarine omeji le na žganje, ki dejansko dohaja v promet in trgovino, oprostí pa ono, ki se porablja za domače potrebe. Postavka 15. dosedanje tarife (čl. 6. zakona o državni trošarini z dne 27. junija 1921.) naj bi se v izpremenjenem besedilu glasila sledeče: «Državna trošarina se pobira: 15.) na žganje v oblastih, kjer se je že do sedaj pobirala trošarina za vsako hektolitrsko stopnjo 20 Din. **Pripomnja.** Trošarina na žganje se pobira povodom dohajanja v promet in porabo, pobiranje (povodom proizvodnje) po izmeri kotla se ukinja. Za žganje se smatra destilat tropin iz sadja, korenin (razen sladkorne pese), dinje (melone), buč in vode, pomešane z medom. Od žganja, kuhanega iz lastnih proizvodov (pridobljenih na lastnem zemljišču) plačuje trošarino le oseba, ki tako žganje od producenta kupi ali pridobi na katerikoli drug način. Od žganja, kuhanega iz kupljenih ali pa katerikoli drug način pridobljenih sirovin (snovi), plača producent trošarino le, ako to žganje proda ali ga iz kateregakoli razloga odstopi drugemu. Proizvajalci, ki kuhajo žganje iz kupljenih sirovin (snovi) in za trgovske namene, plačajo trošarino na alkohol po št. 14. tarife (20 Din za eno hektolitrsko stopnjo). Ako se lastniki sirovin (snovi) za kuhanje žganja in proizvajalci žganja z lastnim zemljiščem bavijo tudi s trgovino z alkoholnimi pijačami na debelo ali drobno, ali točijo ali se bavijo s predelovanjem alkoholnih pijač, se posebej odredi, katero množino žganja se jim dovoli porabiti za domačo potrebo brez plačila trošarine. Natančnejša navodila za pravilno izvršitev izpremembe pri obdavčenju žganja predpiše finančni minister.» — Nameravana izprememba sega globoko v interese industrije, ki se bavi s kuhanjem in prodajo žganja, in v interese trgovine, ki prodaja žgane pijače. Prizadeti industrijci in trgovci se vabijo, da pomisleke, ki jih imajo s svojega stališča proti uveljavljenju omejenja izpremembe, **nemudoma** priobčijo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Okrajne katastrske uprave v Sloveniji. Generalna direkcija katastra je odredila, da se obdrže v Sloveniji katastrske uprave le v Ljubljani, Kočevju, Novem mestu, Celju, Mariboru in Murski Soboti, dočim se katastrske uprave v Radovljici, Kranju, Kamniku, Litiji, Logatcu, Črnomlju, Metliki, Krškem, Brežicah, Konjicah, Slovenjgradcu, Ptuju in Ljutomeru stopnjema ukinejo. Namen te ukinitve je racionalnejše izkoriščanje katastrskega osebja in zmanjšanje stroškov za vzdrževanje katastrskega operata v Sloveniji.

Izprememba stanovanskega pravilnika. Minister za socialno politiko je izdal naredbo z dne 8. oktobra 1923., št. 100.690 (Sl. Nov. št. 237), ki dopolnjuje člen 55. pravilnika. Dopolnilna naredba daje stranki, ki z odlokom stanovanske oblasti druge stopnje ni zadovoljna, pravico, da zahteva novo razpravo v plenarni seji. V Ljubljani n. pr. sta dva oddelka stanovanske oblasti II. st. Če stranka z odlokom ni zadovoljna, more zahtevati, da se o stvari še enkrat razpravlja in odloča v seji, ki ji prisostvujejo člani obeh oddelkov. Tak odlok je končno veljaven in proti njemu ni pritožbe. Stranka mora svojo zahtevo za ponovno razpravo vložiti v teku 8 dni od dne, ko je dobila odlok. V Sloveniji se te vloge naslavljajo na pokrajinsko namestništvo. Odločitev o tem, ali naj se razpravlja vnovič v plenarni seji, pristojna pokrajinskemu namestniku (velikemu županu). Ta more ob enem odločiti, da se prvotni odlok začasno ne izvrši. Prej navedeni rok 8 dni se počne računati od 15. novembra 1923.

Izseljevanje iz naše države. V mesecu septembru t. l. se je iz vse države izselilo 664 oseb (393 moških, 271 žensk). Po poklicu je med temi 116 kvalificiranih delavcev, 305 nekvalificiranih, 100 poljedelcev, 89 otrok, 51 oseb prostega poklica. V Zedinjene države se jih je priselilo 287, v Kanado 46, v Argentinijo 219, 20 v Avstralijo. V celem letošnjem letu se je izselilo iz naše države okrog 3000 oseb.

Živinski potni listi morajo biti potrjeni od vojaške oblasti. Ministrstvo notranjih del je izdalo naredbo, po kateri morajo biti živinski potni listi potrjeni od vojaške oblasti. Ta naredba velja za konje, vole in drugo vprežno živino. V slučaju, da potni listi ne bodo imeli potrdila

vojaške oblasti, smejo oblasti živino kupcu odvzeti kot na sumljiv način pridobljeno.

Socijalnopolitični svetovni kongres se vrši drugo leto v Pragi. Sklicuje ga Mednarodno društvo za zakonito varstvo delavstva.

Položnice smo pridejali današnji številki vsem onim naročnikom, ki še dolgujejo naročnino na «Obrtnem Vestniku» za leto 1923. Nakažejo naj jo z obratno pošto, saj jim upravništvo tudi redno pošilja «Obrtni Vestnik».

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJCENEJE IN NAJBOLJŠE

J. GOREC
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Telefon
št. 379.

LJUBLJANA

Telefon
št. 379.

Dunajska cesta 46.

.....

Usakournstna tesarska dela, moderne lesne
staube, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne,
cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice,
ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. — Tovarna furnirja.

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metkovič,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82,
New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
Porvenir.

FRAN RAVNIKAR

LJUBLJANA

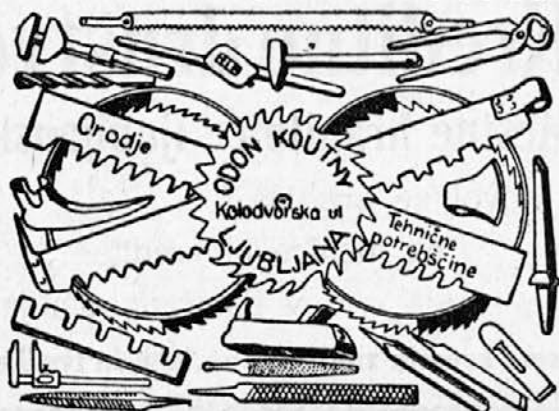
Linhartova ulica št. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Parna in električna gonilna sila.

Telefon št. 415.

Poštni čekovni rač. 11.428.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenshi s 1. novembrom 1922. za pol odstotka

višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

Strojne tovarne in livarne, d. d.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 35

Brzjavni: Stroj

Telefon št. 142 in 230

Stroji za obdelovanje lesa

Turbine

Sesaljke

Transmisije

Armature

Zvonovi

Železolivarna

Kovinska